

**Oulaisten Kaupunginhallitus
Oulaisten Kaupunginvaltuusto**

Kylien palvelut

Oulaisten kaupunki on päättänyt sulkea kyläkoulunsa. Asiaa käsiteltäessä valtuutettujen puheenvuoroissa korostettiin, että koulun loputtuakin kylien kehittämistä jatketaan.

Toisin on nyt käymässä. Vahva Oulainen 2 ohjelman toteuttaminen on kylien kannalta surullista luettavaa. Tarkoittaako vahva Oulainen, että vain keskustaan satsataan ja kyliltä viedään viimeisetkin kaupungin palvelut. Näiden päätettyjen säästöjen jälkeen kylille ei jää ainuttakaan kaupungin palvelua.

Tekninen lautakunta on päättänyt tehdä seuraavat kyliä koskevat säästöt:

Tyhjilleen jäävät koulut ja niiden liikuntasalit suljetaan.

Liikuntasaleja ei saa käyttää. Niissä pidetään vain peruslämpö päällä.

Kylien valaistuja hiihtolatuja ei enää ylläpidetä kaupungin toimesta.

Kylien luistelualueita ei hoideta kaupungin toimesta.

Koulujen pihojen hoidosta, leikkivälineistä ja niiden turvallisuudesta kaupunki ei huolehdi.

Näistä tehtävistä voidaan tehdä järjestöjen kanssa kumppanuussopimukset, jolla kylä sitoutuu hoitamaan em. tehtävät talkoilla. Kaupunki voi antaa vain bensarahaa.

Edellä lueteltujen tehtävien hoitaminen talkoilla ei vielä riitä, vaan kylien yhdistyksille määrätään pitkä, mielestämme kohtuuton, lista velvoitteita ja vastuita kaupungin omistamien alueiden hoitamisesta. (liite 1)

Hiihto- ja luistelualueiden hoitaminen on päätetty lopettaa myös vielä toimivilta, Matkanivan ja Petäjäskosken kouluilta. Jos kylästä ei löydy talkoolaisia, loppuu Matkanivan ja Petäjäskosken koululaisilta liikuntatunneilta luistelu ja hiihto.

Kaikkia kaupungin koululaisia tulee kohdella tasa-arvoisesti. Kaikkien toimivien koulujen liikuntapaikat kuuluu hoitaa kaupungin toimesta.

Hyväkuntoisten liikuntasalien sulkeminen, aikana jolloin etenkin lasten ja nuorten liian vähäinen liikkuminen on suuri huolenaihe koko valtakunnassa, on käsittämätön ratkaisu. Kylien kaikki lapset kulkevat kyläkoulun lakattua linja-autolla kouluun, joten koulumatkaliikunta jää pois. Koulun järjestämiin kerhoihin oppilaat eivät voi osallistua, jos linja-autokyyti ei sovi.

Koulupäivän jälkeen kaikki liikuntaharrastusmahdollisuudet ovat näiden päätösten jälkeen 10-15 kilometrin päässä kaupungin keskustassa.

Liikuntasalien sulkeuduttua loppuvat kaikki lasten kerhot omalta kylältä, samoin myös muidenkin kyläläisten vuosikausia toimineet liikuntaryhmät.

Lähiliikuntapaikkojen merkitys on hyvin kuvattu hyvinvointijohtaja Sanna Mäyrän lausunnossa kouluverkkotyöhön. (Liite 2)

Valtuuston hyväksymässä Oulaisten kaupungin strategiassa kohdassa **Hyvinvoiva Oulainen on seuraavat tavoitteet:**

**Kuntalaislähtöiset palvelut ja investoinnit.
Liikunta ja kulttuuripalveluihin panostaminen.
Eriarvoisuuden vähentäminen**

Strategian toteutumista aiottiin myös seurata tarkasti. Kyliä koskevat säästöpäätökset ovat räikeässä ristiriidassa strategiantavoitteiden kanssa, vai koskevatko nämä tavoitteet vain kaupungin keskustassa asuvia kaupunkilaisia?

Kouluverkko työryhmän ennakkovaikutusten arviointiraportissa todetaan mm.

- koulu on ainoa julkinen palvelu ja kohtaamispaikka alueen asukkaille. Koulu palvelee mm. seurakuntaa, kyläyhdistystä, järjestöjä, vapaaehtoistoimijoita ja mahdollistaa erilaisia liikunta- ja harrastustoimintoja eri ikäisille alueen asukkaille

Arviointiryhmä suosittelee päätöksentekijöitä huomioimaan myös lähiliikuntapaikkojen säilymisen lähellä alueen asukkaita.

Päätösesityksen hyväksyjät

Sivistyslautakunta 5.11.2024

Kaupunginhallitus 25.11.2024

Kaupungnvaltuusto 11.12.2024

Edellytämme, että toimitaan tämän kaikkien hyväksymän päätöksen mukaisesti.

Kaikkien kylien liikuntasalit ovat hyväkuntoisia, joten remonttikuluja ei tarvita lähivuosina. Kun vielä tiedetään, että yläasteen liikuntasali on purkukuntoinen, tarvitaan liikuntasaleja sitä korvaamaan.

Harrastusryhmiä keskustasta käy jo nyt kylien liikuntasaleissa ja lisääkin voitaisiin ohjata, niin salit tulisivat tehokkaaseen käyttöön.

Vaadimme, että tällaiset kaupunkilaisten eriarvoisuutta lisäävät päätökset perutaan ja tehdään uudet päätökset, joilla turvataan kylien lähiliikuntapaikat.

Esitämme seuraavia toimenpiteitä:

1. Kylien liikuntasalien lämpötila nostetaan esim. 18 asteeseen, jolloin niiden käyttöä voidaan jatkaa. Siivous hoidetaan kumppanuussopimuksilla.

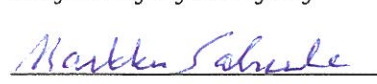
2. Muista liikuntapaikoista tehdään reilut kumppanuussopimukset, joissa kylät huolehtivat toistia sopivaa korvausta vastaan. Vastuut ja vakuutukset säilyvät kaupungilla, koska kaikki kohteet ovat kaupungin omistuksessa.

Matkanivan kyläyhdistys ry

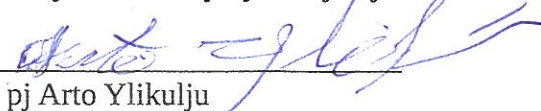
pj Ahti Auno

Mäyrän kyläyhdistys ry

pj Markku Salmela

Petäjäskosken kyläyhdistys ry

pj Arto Ylikulju

Piipsjärven kyläyhdistys

pj Mari Rautiola

Hiihtoladut:

- Tekninen lautakunta on päättänyt, että Olli-Pekka Paavola hoitaa Metsolan, Ouluntien, väliladun sekä Honkamajan ladut 2025–2026
- Kaupungin työnä toteutetaan Kalliokankaan koiralatu (hyvinvointilautakunta tekee päätöksen aukioloajoista) ja Halsterilatu (koulujen pikkuladut)
- Kolmas sektori (järjestöt) hoitaa Mäyrän, Matkanivan, Petäjäsosken, Ahonperän sekä Piipsjärven jääladun (kumppanuussopimukset osasta voimassa, tänä vuonna ei voida enää uusia myöntää, koska avustusbudjetti on jo ylittynyt, mutta 2025 tammikuusta voi hakea taas)
- Käyttöoikeussopimus on tehtävä, jossa sovitaan vastuut ym. asiat
 - ← järjestöjen on selvitettävä vakuutukset vahinkojen varalle
 - ← latuja voidaan tukea 1000 eurolla (polttoaineisiin)
 - ← kaupunki ylläpitää latujen valoja

Jääalueet :

- Vielä auki, miten jääalueiden hoito toteutetaan
- Alustavasti Jauhinkankaan ja Juho Oksan kaukalot jäädytetään yrittäjän toimesta. Mustonen antaa edelleen jäädytyskäskyn, kaukaloita jäädytetään vasta vuoden 2025 puolella
- Urheilukentälle jää tehdään heti, kun se vain on mahdollista (urheilualueiden hoitajat tekee)
- Mikäli pienten koulujen kaukaloita tehdään kolmannen sektorin toimesta, kaupunki antaa käyttöön vesivaunun ja pitää kaukalon valot päällä (kouluilta ei saa ottaa vettä)
- Maksetaan max. 1000 euroa korvausta polttoaineista
- Kaupungilla tiedossa jäädytyskerrat
- Ulkojaiden hoitamiseen pitää laatia hoito-ohje
- Käyttöoikeussopimus on tehtävä, jossa sovitaan vastuut ym. asiat
 - ← järjestöjen on selvitettävä vakuutukset vahinkojen varalle
 - ← lisäksi erikseen mietittävä, kuka pitää sulkuun menevien koulujen pihat auki?

Pihavälineet:

- Pihavälineitä ei siirrellä, menee helposti siirron aikana rikki
- Kesäajalle käyttöoikeussopimus. kaupunki lupautunut tekemään 1. kerralle turvallisuustarkastuksen jatkossa itse huolehdittava Mustosen kautta
- Tukesin sivuilla hyvät ohjeet siitä, mitä ulkoliikuntapaikka vaatii turvallisuuden suhteen (kyltti, jossa osoitteet ym.)
- Nurmikon ym. ajaminen jää 3. sektorin varaan

Liikuntasalit:

- (koskee suljettujen koulujen liikuntasaleja)
- Saa käyttää, mutta 3. sektori vastaa sähköistä, lämmityksestä ja vedestä
- Tällä hetkellä 12 asteen peruslämpö
- Siivousta ei ole

Käyttöoikeussopimus:

- voi tehdä yhteen tai vaikka kaikkiin kohtiin (jää, hiihtoladut, liikuntasali, ulkoliikuntapaikka), mutta oltava aina tehtynä!
- Tehtävä järjestön ja teknisten palveluiden välillä
- Sopimuksessa sovitaan yksityiskohdat esim. vastuiden jne. suhteen

Liikunta- ja nuorisopalveluiden lausunto liittyen Oulaisten kouluverkkotyöhön/Sanna Mäyrä 18.4.2023

Valtakunnalliset tutkimustulokset kertovat karua kieltään lasten liikkumattomuuden lisääntymisestä

Lähiliikuntapaikat

Liikuntapaikkojen saavutettavuuden kannalta pienten kylien koulujen pihat ja lähiliikuntapaikat ovat tärkeitä liikkumisen lisääjiä ja sosiaalisten kohtaamisten edistäjiä niin lapsilla, nuorilla, työikäisillä ja ikäihmisillä. Ulkona sijaitsevat lähiliikuntapaikat tarjoavat tasa-arvoisen ja helpon lähestymistavan liikunnan aloittamiseen sekä tukevat jo aloitettua harrastusta. Ihmisten harrastuneisuutta voidaankin lisätä tehokkaasti lähiliikuntapaikkojen avulla, sillä ne ovat ilmaisia ja sijaitsevat usein lähellä asukasta.

Asuinalueiden ja tässä tapauksessa kylien liikuntapaikkojen ja puistojen on havaittu vaikuttavan positiivisesti ihmisten liikunta –aktiivisuuteen. Mitä enemmän kylällä on liikunta- ja leikkipaikkoja, sitä pienempi osuus ihmisistä liikkuu liian vähän. Kuntalaista lähellä sijaitsevat lähiliikuntapaikat sekä luonnonomainen ympäristö vetävät liikkujia puoleensa, jonka on ajateltu olevan suorassa suhteessa myös pidempään elinikään.

Ikäihmisten ohjattu liikunta pienillä kouluilla

Ikäihmisten osallistumisen ohjattuun liikuntaan on todettu lisääntyvän, kun ohjattu ryhmä sijaitsee lähellä omaa kotiosoitetta. Piipsjärven ja Matkanivan kouluilla järjestetään liikuntapalveluiden ryhmiä ikäihmisille, jotka tarvitsevat kokoontumistilan toiminnan järjestämiseksi. Meneillään olevassa hankkeessamme on tavoitteena tuottaa liikkumista edistäviä ryhmiä koko kaupungin alueella. Salit ja koulujen pihat ovat tärkeitä tapahtumien järjestämisen paikkoja

Tapahtumatoiminta

Liikunta- ja nuorisopalvelut järjestävät kesäisin liikuntakouluja ja pihaleikkejä sekä talvisin jäädisco ja koulujen pihoilla. Osallistujamäärä toimintoihin lisääntyy, kun toiminnot viedään lähelle lapsia ja kuntalaisia. Helposti saavutettavuus ja maksuttomuus näihin tapahtumiin lisäävät laajemmin liikkumista ja osallisuutta, kun tilaisuudet järjestetään kylillä.

Harrastamisen Suomen mallin kerhotoiminta kouluilla

Kerhotoiminta jatkuu varmasti, oli kouluverkon rakenne mikä tahansa. Tosin tilat järjestämiseen vähenevät, jos kouluja lakkautetaan. Liikuntakerhot ovat olleet suosittuja alakouluilla.

Liikuntasaleista yleensä

Alakoulujen liikuntasalit ovat tärkeitä liikkumista edistäviä paikkoja Oulaisissa. Jokihelmen omia liikuntaryhmiä pienten koulujen liikuntasaleissa. Piipsjärven koulun liikuntasalissa on Oulaisten Sulan talviharjoittelupaikka. Koulujen lakkauttaminen vähentää myös liikuntasalikapasiteettia ja liikkumista paikkakunnalla.